

Nr 17.

Av herr **Persson, Karl**, om fraktbidrag i vissa fall för transport av sockerbeter annorledes än med järnväg.

Sockerbetsodlingen fyller för närvarande inte på långt när det svenska behovet av socker. Import har måst företagas dels av socker och dels av sockerbeter eller fodersockerbeter för förädling vid de svenska sockerfabrikerna. Nyligen har avtal träffats om fortsatt import av danska sockerbeter.

I de gamla sockerbetsdistrikten kan odlingen väl knappast utökas, åtminstone inte i sådan utsträckning att landets behov blir tillfredsställt. Däremot är det möjligt att utöka odlingsområdet i gränstrakterna. Odlings- och gödslingstekniken har förbättrats så att det med nära nog samma resultat går att odla sockerbeter på jordar, som tidigare ej gävo så stor skörd att odlingen lönade sig.

Det nu tillämpade systemet med fraktersättning endast för de betor, som transporteras på järnväg, gör det emellertid nära nog omöjligt att odla sockerbeter för odlare, som bo så långt från järnväg och samtidigt så långt från fabrik, att transporten till järnväg eller fabrik blir för dyrbar för den enskilde odlaren att bära ensam. Vi ta ett exempel: Från en järnvägsstation låt oss säga två mil från fabriken kostar frakten ca 40 öre per kg, varav odlaren endast betalar 9 öre och sockerbruket resten. En jordbrukare, vars odling ligger upp emot en halv mil från järnvägsstation och som sålunda ändå får använda lastbil eller traktortåg för transporten till järnväg, hade lättare att köra direkt till fabriken med betorna, detta under förutsättning att han fick samma fraktersättning som om han hade levererat betorna vid järnväg, i detta fallet ca 30 öre per 100 kg. Så är emellertid ej för närvarande fallet med undantag för vissa områden i Mellansverige, där fraktersättning i några fall tillämpas från upplag, detta efter nedläggning av lidköpingsfabriken.

En bestämmelse, att en jordbrukare, vars odling ligger minst fyra km från järnvägsstation, får åtminstone samma fraktersättning om han levererar sina betor direkt vid fabrik som om han levererar desamma vid sin närmaste järnvägsstation, skulle säkerligen utbreda odlingsområdet betydligt och därmed öka produktionen av inhemskt socker till det svenska folkhushållets fromma och — vilket är lika viktigt — ge möjlighet till en mera differentierad produktion för stora delar av svenska jordbruksbygder, ej minst småbrukarbygder i sockerbetsodlingens ytterområden, där tillräcklig arbetskraft härför finnes. Dessutom är det ett rättvisekrav för avlägset boende.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att Kungl. Maj:t vid kommande förhandlingar angående sockerbetsod-

lingen medverkar till sådana bestämmelser att betodlare, som bor långt från järnvägsstation, erhåller fraktbidrag för bettransport till fabrik, även om han ej fraktar betorna med järnväg.

Stockholm den 15 januari 1952.

Karl Persson.
